Posudek diplomové práce

Bc. Kristýna DUBOCAGE

GLOSÁŘE: DŮLEŽITÁ SOUČÁST TLUMOČNICKÉ PŘÍPRAVY

FF UK ÚTRL září 2024

Posuzovaná diplomová práce má charakter teoreticko-empirické studie. Kristýna Dubocage si pro svou diplomovou práci zvolila zajímavé a na Ústavu translatologie dosud v takovémto rozsahu nezpracované téma. Věnuje se problematice přípravy na tlumočení a konkrétně vytváření tlumočnických glosářů.

Předkládaná diplomová práce má 109 stran a 6 příloh. Je rozdělena na část teoretickou a část empirickou. Každá z těchto dvou částí je poté ještě přehledně rozdělena do dalších podkapitol. V prvním bloku teoretické části se diplomantka věnuje tlumočnické přípravě obecně a nahlíží ji z různých perspektiv (hledisko času a předmětu přípravy). Dále zmiňuje rovněž nejrůznější typy zdrojů pro tlumočnickou přípravu. V následující podkapitole se diplomantka věnuje již přímo glosářům. Toto téma prezentuje nejen na podkladě dostupné odborné literatury, ale přidává i hledisko akademické, kdy zvláštní pozornost věnuje přípravě studentských glosářů na Ústavu translatologie FF UK a výuce tlumočnické přípravy a tvorby glosářů. Další podkapitola je věnována velmi podrobnému popisu existujících a dostupných CAI nástrojů (*Computer Assisted Interpreting*) pro tvorbu glosářů. V poslední podkapitole teoretické části Kristýna Dubocage představuje některé z výzkumných prací zpracovaných na toto téma (*Moser-Mercer, Díaz-Galaz, Padilla, Bajo, Pérez-Pérez, Chen, Chan, Goa, Prandi, Fantinuoli*) a jejich výsledky.

Empirická část má podobu kvantitativně-kvalitativního výzkumu, v jehož rámci si diplomantka klade čtyři výzkumné otázky:

a) Jak se připravují tlumočníci na tlumočení? Liší se příprava tlumočníků na reálné zakázky a příprava studentů na semináře tlumočení?
b) Liší se příprava na simultánní tlumočení a konsekutivní tlumočení a práce s glosáři v průběhu samotného tlumočení?
c) Používají studenti a tlumočníci moderní softwary a technologie pro tvorbu glosářů?
d) Jak je vyučována tlumočnická příprava, tvorba glosářů a práce s CAI nástroji na tlumočnických školách?

Jako výzkumnou metodu si diplomantka zvolila dotazníkové šetření. Dotazníky rozeslala čtyřem skupinám potenciálních respondentů (studenti magisterského programu tlumočnictví na ÚTRL + absolventi z posledních tří let, studenti zahraničních univerzit, tlumočníci na českém trhu a zahraniční tlumočníci). Celkem se šetření zúčastnilo 133 respondentů.

V následující podkapitole Kristýna Dubocage analyzuje získaná data a prezentuje výsledky šetření. Nejprve se věnuje přípravě na tlumočení, kde ji zajímá, jakým způsobem a kde se tlumočníci (i studenti) naučili na tlumočení připravovat, zajímá ji, jakou roli hraje faktor času v přípravě, zda tlumočníci upřednostňují terminologickou či tematickou přípravu, jaké využívají podklady a nástroje na přípravu. Veškeré výsledky jsou nejen obšírně okomentovány, ale také přehledně zpracovány do grafů. Další analýza se věnuje již konkrétně glosářům. Diplomantku zajímá, jaké médium nejčastěji volí tlumočníci a studenti pro přípravu glosářů, jaké informace si nejčastěji píší do svých glosářů, zda se liší práce s glosáři při ST a KT, či jak

pracují s glosářem po tlumočení. Poslední část analýzy se věnuje využití CAI nástrojů při přípravě a tvorbě glosářů.

Diplomantka konstatuje, že na základě analyzovaných dat lze tvrdit, že příprava tlumočníků a studentů se odlišuje pouze v některých drobných aspektech (typ informací uvedených v glosáři, využívané zdroje). Příprava na ST a KT se příliš neliší, nicméně při KT mají tlumočníci omezenější možnosti vyhledávání v připraveném glosáři. Pokud jde o CAI nástroje, tak tyto pomůcky využívá zatím pouze omezené množství českých tlumočníků a studentů, většina je ani nezná. Zde je patrný rozdíl oproti zahraničním studentům. U poslední otázky týkající se výuky tlumočnické přípravy a práce s CAI nástroji se ukazuje, že na řadě zahraničních univerzit jsou tyto nové technologie vyučovány a univerzity nabízejí specializované semináře.

Diplomová práce Kristýny Dubocage je zpracována mimořádně pečlivě. Diplomantka pojala toto vysoce aktuální téma vyčerpávajícím způsobem. Jasně prokázala, že je schopná velmi dobře pracovat s odbornou literaturou, jednotlivé poznatky usouvztažňovat a dále rozvíjet. Oceňuji především velmi podrobné a až didaktické zpracování podkapitoly věnující se CAI nástrojům. Empirický výzkum je příkladný, diplomantka neopomněla žádný podstatný detail a ze získaných dat vytěžila opravdu maximum.

Práce je psána velmi kultivovaným jazykem, obsahuje zcela zanedbatelné množství překlepů a na odbornou práci je nesmírně čtivá a přehledná, k čemuž zcela jistě přispělo i podrobné grafické zpracování jednotlivých získaných dat.

Na základě výše uvedeného považuji diplomovou práci Kristýny Dubocage za velmi zdařilou, inspirativní a v neposlední řadě otevírající široké pole možností, jak dále rozvíjet mimo jiné i výuku a přípravu budoucích tlumočníků. Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji známkou **výborně**.

V Praze 3.9.2024

PhDr. Alžběta Malkovská